

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ
İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE
DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI**

2017 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	7
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	8
8.	EKLER.....	25

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLO 1: 2017 YILI BÜTÇE GİDERLERİ VE ÖDENEKLER TABLOSU.....	1
TABLO 2: 2017 YILI BÜTÇE GELİRLERİ TABLOSU.....	2
TABLO 3: KOSGEB MÜDÜRLÜK PERSONELİ İŞ YÜKÜ	19

KISALTMALAR

AR-GE: Araştırma ve Geliştirme

GİB: Gelir İdaresi Başkanlığı

KBS: KOBİ Bilgi Sistemi

KOBİ: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler

KOSGEB: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

KSEP: KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı

OSB: Organize Sanayi Bölgeleri

OVP: Orta Vadeli Program

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

VESOB: Van Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliđi

YPK: Yüksek Planlama Kurulu

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) merkezi yönetim kapsamında bir kamu kuruluşudur. Kurumun muhasebe işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabi olarak yürütülmektedir.

Kurumun ve illerde bulunan müdürlüklerinin muhasebe işlemleri, Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı'na bağlı altı Muhasebe Müdürlüğü aracılığıyla yürütülmektedir.

Tablo 1'de görüleceği üzere, 2017 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile kanunlaşan KOSGEB bütçesi 1.330.909.000-TL'dir. Yıl içerisinde yapılan revizyonlar ile bütçe 2.093.694.765,25-TL'ye yükselmiştir. Bu ödeneğin 2.006.041.615,15-TL'si harcanmış olup, yılsonu itibarıyla % 96'sı gerçekleşmiştir.

Tablo 1: 2017 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Kodu	Ödenek Türü	Kesintili Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Yıl Sonu Gerçekleşme (TL)
01	Personel Giderleri	109.495.000,00	109.495.000,00	106.751.882,41
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	10.865.000,00	10.865.000,00	10.506.742,78
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	47.349.000,00	65.126.638,00	63.378.518,26
05	Cari Transferler	897.458.000,00	1.669.658.557,59	1.603.790.760,07
06	Sermaye Giderleri	19.231.000,00	26.806.334,63	11.112.240,70
07	Sermaye Transferleri	21.480.000,00	-	-
08	Borç Verme	225.031.000,00	211.743.235,03	210.501.470,93
TOPLAM		1.330.909.000,00	2.093.694.765,25	2.006.041.615,15

Tablo 2'de görüleceği üzere, 2017 yılı gerçekleşmesi 1.836.471.589,78-TL olan toplam bütçe gelirin; 1.712.000.000-TL'sini Hazine Yardımı, 2.353.153,28-TL'sini Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri, 61.690.897,23-TL'sini Bütçe Aidat Gelirleri, 60.427.539,27-TL'sini Diğer Gelirler oluşturmaktadır.

Tablo 2: 2017 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Gelir Kalemleri	Bütçe Gerçekleşmesi (TL)	Yüzde (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.353.153,28	0,13
Hazine Yardımı	1.712.000.000	93,22
Bütçe Aidat Gelirleri (Kişi ve kurumlardan alınan paylar)	61.690.897,23	3,36
Diğer Gelirler	60.427.539,27	3,29
TOPLAM	1.836.471.589,78	100

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler;

uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kuruma Tahsisli Taşınmazların Duran Varlıklar İçin Açılan Yardımcı Hesaplarda İzlenmemesi

Mülkiyeti Hazineye veya diğer kamu idarelerine ait olup bir başka kamu idaresine tahsis edilen taşınmazların tahsis edildikleri kamu idarelerinin mali tablolarında gösterilmesini teminen, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 130, 131 ve 132'nci maddeleri ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 170, 172, 174, 176 ve 186'ncı maddelerinde gerekli düzenlemeler yapılarak, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabının detayında, tahsis edilen taşınmazların izlenebilmesi amacıyla "02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar" ve kamu idarelerine tahsisli olan taşınmazların izlenebilmesi amacıyla da "03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar" olmak üzere, 41 Sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde yardımcı hesaplar belirlenmiş ve bu yardımcı hesaplar merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin detaylı hesap planına eklenmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 27.04.2015 tarih ve 90192509-010.03-4167 sayılı "Taşınmaz Tahsis İşlemleri" konulu yazısında; tahsis işleminin muhasebe birimine bildirimine ilişkin yapılan açıklamada, tahsisli olarak kullanılan taşınmazlara ait belgelerin kullanan kamu idaresi tarafından muhasebe kayıtlarına alınmak üzere muhasebe birimine verileceği belirtilmiştir. Tahsis işleminin muhasebeleştirilmesine ilişkin yapılan açıklamada ise, taşınmazın tahsis edildiği kamu idaresi tarafından tahsis işlemine ilişkin belgelerin muhasebe birimine verildiğinde; ilgisine göre 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabına (03.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) borç, 500 Net Değer Hesabına (12.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) alacak; varsa taşınmaza ilişkin

amortisman tutarlarının 500 Net Değer Hesabına (13.Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarı) borç, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedileceği ve bu kayıtların taşınmazı tahsisli olarak kullanan idarenin taşınmaza ilişkin harcamalarını muhasebeleştirilen ilgili muhasebe birimlerince yapılacağı belirtilmiştir.

Kuruma tahsisli taşınmazların kayıtlı değerleri ile 250.03 Arazi ve Arsalar Hesabı, 252.03 Binalar Hesabı ile 500.12 Net Değer Hesabına, taşınmazlara ilişkin ayrılan amortisman tutarlarının ise 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile 500.13 Net Değer Hesabına kaydedilmemesi sonucunda 2017 yılı Bilançosunda kaydedilmeyen değerler itibariyle hataya neden olunmuştur. Bu husus 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporuna da konu edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, Kuruma tahsisli taşınmazların kayıtlara alınmasını teminen tahsis yapan kamu idareleri nezdinde konunun değerlendirilerek mali tablolardaki eksikliklerin giderilmesi ve taşınmaz hesaplarının genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun olarak oluşturulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle; Kuruma Tahsisli Taşınmazların Duran Varlıklar İçin Açılan Yardımcı Hesaplarda İzlenmesi için tüm birimlere 24.05.2018 tarih ve 5884 sayılı ile hatırlatıcı yazı yazıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edildiği ve bulgu konusu hususun düzeltileceği ifade edilmiş ise de; 2017 yılında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252 Binalar Hesabında hata devam etmekte olup, söz konusu hata Kurumun 2017 mali tablolarının tamlık ve doğruluğunu etkilemiştir.

BULGU 2: Tahsisli Arsalar Üzerine Yaptırılan Binaların Mali Tablolarda Yer Almaması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesi (ğ) fıkrasında;

"Taşınmaz ve haklar"; "kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan, eklenti ve bütünleyici parçaları dahil olmak üzere arazi, arsa, bina, yer altı ve yer üstü düzenleri ile sınırlı aynî haklar ve kişisel haklar" olarak tanımlanmış;

"Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde; Kamu idarelerine ait taşınmazlardan mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden

çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması gerektiği belirtilmiştir.

Tapu kütüğünde üçüncü kişiler veya diğer kamu idareleri adına tescilli olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, kiralama, kullanma izni ve tahsis gibi yollarla yönetim veya kullanım hakkı verilen taşınmazların mali tablolarında yer alması gerekmektedir.

Kurum 73'ü tahsisli ve 51'i kiralanmış olan binalar ile Organize Sanayi Bölgeleri tarafından kendisine tahsis edilmiş arsalar üzerine yaptırmış olduğu binalarda faaliyet göstermektedir. Kurumun tahsisli arsalar üzerinde yaptırmış olduğu Erzurum, İstanbul Anadolu Yakası ve İstanbul Haliç Müdürlük binalarının muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüş olup bu durum mali tablolarında 252 Binalar Hesabı ile 500 Net Değer Hesabında hataya sebebiyet vermektedir.

Kamu idarelerine ait mali tabloların tam, doğru ve güvenilir bilgi üretebilmeleri için taşınmazların mevcut kullanım biçimleri ile kayıt altına alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle; tahsisli arsalar üzerine yaptırılan binaların mali tablolarında yer alması için tüm birimlere 24.05.2018 tarih ve 5884 sayı ile hatırlatıcı yazı yazıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edildiği ve bulgu konusu hususun düzeltileceği ifade edilmiş ise de; 2017 yılında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252 Binalar Hesabında hata devam etmekte olup, söz konusu hata Kurumun 2017 mali tablolarının tamlik ve doğruluğunu etkilemiştir.

BULGU 3: Diğer Kurumlara Tahsis Edilen Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması

10/10/2006 tarihli ve 26315 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde tahsis; mülkiyeti kendilerinde kalması koşuluyla kamu idarelerince, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla mülkiyetlerindeki taşınmazların, birbirlerine bedelsiz olarak kullanımına bırakılması olarak tanımlanmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesi birinci fıkrasında; kamu idarelerine ait taşınmazların

mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması gerektiği belirtilmiştir.

Mülkiyeti Hazineye veya diğer kamu idarelerine ait olup bir başka kamu idaresine tahsis edilen taşınmazların tahsis edildiği kamu idaresinin mali tablolarında gösterilmesini teminen Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 27/04/2015 tarih ve 90192509-010.03-4167 sayılı yazısında tahsis işlemlerinin muhasebeleştirilmesi için, "250 Arazi ve Arsalar Hesabı", "251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı" ve "252 Binalar Hesabı" detaylarında tahsis edilen taşınmazların izlenebilmesi amacıyla "02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar" ve kamu idarelerine tahsisli olan taşınmazların izlenebilmesi amacıyla da "03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar" olmak üzere yardımcı hesaplar belirlendiği ve bu yardımcı hesapların merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin detaylı hesap planına eklendiği belirtilmiştir.

Kurum tarafından Van Emniyet Müdürlüğü ve Van Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğine (VESOB) tahsis edilen taşınmazların ilgili maddi duran varlık hesaplarının alt kodlarında yer almadığı görülmüştür. Bu durum mali tablolarda 250 Arazi ve Arsalar Hesabı ile 500 Net Değer Hesabında hataya sebebiyet vermektedir. Mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi üretebilmesi açısından söz konusu taşınmazların mali tablolarında gösterilmesi gerekmektedir

Kamu idaresi cevabında; özetle; diğer kurumlara tahsis edilen taşınmazların mali tablolarda yer alması için tüm birimlere 24.05.2018 tarih ve 5884 sayı ile hatırlatıcı yazı yazıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgumuza iştirak edildiği ve bulgu konusu hususun düzeltileceği ifade edilmiş ise de; 2017 yılında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252 Binalar Hesabında hata devam etmekte olup, söz konusu hata Kurumun 2017 mali tablolarının tamlık ve doğruluğunu etkilemiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bazı Gayri Maddi Hak Alımlarının Haklar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "260 Haklar Hesabı"nın niteliğini düzenleyen 194'üncü maddesinde; bu hesabın bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı"nın niteliğini düzenleyen 202'nci maddesinde; bu hesabın maddi olmayan duran varlık bedellerinin, yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Madde hükümleri uyarınca, gayri maddi hak alımlarının 260 Haklar Hesabında izlenmesi ve bunlara ilişkin amortisman hesaplamalarının 268 Birikmiş Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

2017 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 260 Haklar Hesabında muhasebeleştirilmesi gereken KDV dahil toplam 295.096,21 TL tutarındaki yazılım, lisans yenileme ve sertifika alımlarının doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedildiği ve bunlara ilişkin amortisman hesaplamalarının yapılmadığı görülmüştür.

Muhasebe kayıtlarının saydam ve anlaşılabilir olması için yapılan harcamaların ilgili bulunduğu varlık hesabına kaydedilmesi ve söz konusu harcamalar için muhasebenin dönemsellik ilkesi gereğince amortisman ayrılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; özetle; 260 haklar hesabında muhasebeleştirilmesi gereken yazılım, lisans yenileme ve sertifika alımları doğrudan 630 giderler hesabına sehven kaydedildiği, bahse konu gayri maddi hak alımları haklar hesabında muhasebeleştirileceği ifade edilmiştir:

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından verilen cevapta bulgu konumuza iştirak edildiği belirtildiğinden bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Kuruma Ait Arazi ve Arsalar Üzerine Bina Yapılmasına Rağmen Tapu Kayıtlarında Arsa Olarak Görünmesi (Cins Tashihi Yapılmaması)

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi şeklinde tanımlanmıştır. Aynı Yönetmelik'in "Cins Tahsislerinin Yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde;

"Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihi için gerekli işlemleri yaparlar.

Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihi için gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır."

Hükümlerine yer verilmiştir.

Yapılan incelemede; 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da konu edildiği üzere, Siteler Müdürlük binası 2123 Ada 3 Parsel nolu taşınmazın fidanlık olarak, Sincan Müdürlük binası 3056 Ada 1 Parsel nolu taşınmazın ise tarla olarak tapu kayıtlarında yer aldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, Kurum tarafından bina olarak kullanılan ancak tapu kayıtlarında fidanlık ve tarla olarak görünen taşınmazların cins tashihi işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle; 2017 yılı içerisinde Mamak İlçesi Harman Mahallesi'nde bulunan KOSGEB Ankara Siteler Müdürlüğü (Eski Başkanlık) binasına ait fidanlık vasfındaki taşınmaz ile Sincan İlçesi Osmaniye Mahallesi'nde bulunan KOSGEB Ankara Sincan Müdürlüğü binasına ait tarla vasfındaki taşınmazlar için işlem başlatıldığı, KOSGEB Ankara Siteler Müdürlüğü (Eski Başkanlık) binasına ait taşınmaz ile ilgili 2017 yılı içerisinde Mamak Belediyesinin Harman mahallesinde başlatmış olduğu yeni imar planı ve parselasyon çalışması 2017 Kasım sonunda tamamlandığı, ve sonrasında Mamak Tapu Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı 2017 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu

Müdürlüğü güncel parselasyona göre tapu senetlerini hazırlamış ve fidanlık vasfından arsa vasfına geçirilen tapu senetleri 07.03.2018 tarihinde teslim alındığı, Cins tashihi işlemlerinin yapılabilmesi için aplikasyon krokisi hizmeti alımı işlemine başlandığı, kroki hazırlandıktan sonra kat irtifakı öncesi Mamak Belediyesine yol kotu ve çap için resmi başvuru yapılacağı ifade edilmiştir.

KOSGEB Ankara Sincan Müdürlüğü binasının yer aldığı taşınmazın tarla vasfında olması nedeniyle cins tashihi işlemlerine devam edilebilmesi için parsel içinde mevcut binaya uygun şekilde yeni 1/1000 ölçekli imar planı hazırlandığı ve bu planın yılı içerisinde Sincan Belediyesi ve akabinde Ankara Büyükşehir Belediyesi meclisinde onaya sunulduğu, onayların alınması ve Sincan Belediyesi'nde itiraz için 30 gün askı süresinin dolmasına müteakip "cins tashihi" işlemleri başlatıldığı, Ancak bu aşamada 1990 yılında T.C. Başbakanlık Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Yenimahalle Kadastro Müdürlüğü tarafından yapılan Aplikasyon Tutanağı ile tapu senedinde belirtilen taşınmaz yüzölçümü arasında farklılık olduğu tespit edildiği ve bu hatanın giderilmesi ve tapu senedinde belirtilen yüzölçümü (metrekare) değerine uygun yeni parselasyonun hazırlanması için işlemler başlatıldığı ve bu konuda tüm birimlerin 24.05.2018 tarih ve 5884 sayılı yazı ile uyarıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulguda sözü edilen taşınmazların tashihi çalışmalarının başladığı ve halen devam ettiği belirtilmiş ise de; 2017 yılında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252 Binalar Hesabında hata devam etmekte olup, söz konusu hata Kurumun 2017 mali tablolarının tamlık ve doğruluğunu etkilemiştir.

BULGU 3: KOBİ'lere Yönelik Temel Verilerin Doğru Tespit Edilmemesi

Ülke ekonomisi için önemi tartışılmayan KOBİ'lere yönelik temel strateji ve hedeflerin hayata geçirilmesi son derece önemlidir. Bu amacı gerçekleştirmek için başta KOSGEB olmak üzere birçok kurum ve kuruluş görev almaktadır.

KOBİ'lere yönelik temel strateji ve hedeflerin yer aldığı çok sayıda plan ve doküman bulunmaktadır. AB adaylık süreci kapsamında şekillenen bu stratejiler başta Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) olmak üzere Orta Vadeli Program (OVP)'da, Yıllık Programlar'da ve 2015-2018 KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı (KSEP)'nda yer almaktadır.

KOBİ'lere yönelik bu temel strateji dokümanlarındaki hedefleri gerçekleştirecek kurum ve kuruluşların en ayrıntılı görev ve sorumlulukları KSEP içerisinde yer almaktadır. Yüksek

Planlama Kurulunun (YPK) 4 Mayıs 2005 tarihli ve 2005/20 sayılı kararı ile KSEP'in koordinasyonu ve uygulaması görevi, KOBİ'lere yönelik politikaların uygulanmasından doğrudan sorumlu kuruluş olan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'na verilmiştir.

KSEP çerçevesinde KOBİ'lere yönelik şu stratejik alanlar belirlenmiştir:

- Stratejik alan 1- KOBİ'lerin rekabet güçlerinin artırılması ve büyümelerinin sağlanması.
- Stratejik alan 2- KOBİ'lerin ihracat kapasitelerinin artırılarak uluslararasılaşma düzeylerinin yükseltilmesi.
- Stratejik alan 3- İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde KOBİ'lerin gözetilmesi.
- Stratejik alan 4- KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitelerinin geliştirilmesi.
- Stratejik alan 5- KOBİ'lerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması.

Başta Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve KOSGEB olmak üzere birçok bakanlık ve kamu tüzel kişisi KOBİ sistemi içerisinde çeşitli görevler üstlenerek stratejik alanlarda görev almaktadır.

Ülke ekonomisi için böylesine önem taşıyan KOBİ'lere yönelik stratejik hedeflerin hayata geçirilmesi için KOBİ tanımına dayalı veriler son derece önem arz etmektedir. Zira sağlıklı durum analizi yapabilmek, KOBİ'lere yönelik politikaları uygulayabilmek ve değerlendirebilmek için bu verilere ihtiyaç bulunmaktadır.

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik gereğince KOBİ; *“250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 40 milyon Türk Lirasını aşmayan ve bu Yönetmelikte mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflandırılan ekonomik birimler veya girişimler”*dir.

KOBİ'ler kendi içerisinde mikro, küçük ve orta büyüklükte olmak üzere ölçeklere ayrılmaktadır. Yönetmelik gereğince mikro işletme; on kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri bir milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeleri, küçük işletme; elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri sekiz milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeleri,

orta büyüklükteki işletme ise iki yüz elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri kırk milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeleri ifade etmektedir.

Denetimler sırasında yukarıda bahsedilen KOBİ tanımına ve ölçek yapısına uygun KOBİ verisinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Her ne kadar KOSGEB veri tabanına kayıtlı işletmeler için bu veriler bulunsa da KOBİ'lerin ancak sınırlı bir oranı bu veri tabanına kayıtlıdır. Gerek Türkiye, gerek bölge, gerekse il ve sektör bazlı temel KOBİ verileri yeterli doğrulukta üretilmemektedir.

KOBİ'lerin açıklanan verileri, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) iş kayıtlarına göre girişim sayıları çalışmasına dayanmaktadır. Söz konusu çalışma kapsamında, girişimlerin sektörlere, illere ve çalışan sayılarına göre dağılımı elde edilebilmektedir. İş kayıtlarına göre girişim sayıları kapsamında 250'den az çalışanı olan girişim sayısı, toplam KOBİ sayısı olarak kabul edilmektedir. Oysa, KOBİ sayısı sadece çalışan sayısına göre değil aynı zamanda net satış hasılatı ile mali bilanço değerlerine bağlı olarak hesaplanmalıdır.

Netice itibarıyla, çalışan sayısı bilgisinin yanında net satış hasılatı veya bilanço değerlerini de içeren sağlıklı KOBİ verisi TÜİK tarafından üretilmemektedir. Bu temel eksiklik KOBİ'lere yönelik sağlıklı verilerin bulunmadığı, dolayısıyla açıklanan KOBİ sayıları başta olmak üzere birçok verinin gerçeği yansıtmadığı anlamı taşımaktadır. Bu verilere dayalı olarak yapılan uygulamalar beraberinde hatalı sonuçları getirebilmektedir. Örneğin, 2016 yılı içerisinde uygulanan 15.000 işletmeye sıfır faizli kredi destek uygulamasında KOBİ tanımını tam olarak karşılamayan TÜİK verileri kullanılmış, dolayısıyla il kotaları gerçek KOBİ sayılarına göre tespit edilememiştir.

5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu gereğince, resmî istatistiklerin üretimine ve organizasyonuna ilişkin temel ilkeleri ve standartları belirlemek; ülkenin ihtiyaç duyduğu alanlarda veri ve bilgilerin derlenmesini, değerlendirilmesini, gerekli istatistiklerin üretilmesini, yayımlanmasını, dağıtımını ve Resmî İstatistik Programında istatistik sürecine dâhil kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak Türkiye İstatistik Kurumunun görevidir.

Bu görev çerçevesinde, KOSGEB koordinasyonunda KOBİ'lere yönelik ihtiyaç duyulan temel verilerin neler olduğunun tespiti sonrasında bu verilerin TÜİK tarafından üretilmesi ve paylaşılması gerekmektedir. Bu husus 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporuna konu edilerek TBMM'nin bilgisine sunulmuş ancak 2017 yılında bu konuda bir gelişme

sağlanmamıştır. KOBİ'lere yönelik temel sorumluluk taşıyan KOSGEB tarafından, bu eksikliklerin giderilmesine yönelik gerekli adımların atılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle; Resmi İstatistik Programının ulusal ölçekte uygulanmasında KOSGEB'in, resmi istatistik yayımlanmasından sorumlu bir kuruluş olmadığı, bununla birlikte KOBİ'lere ilişkin istatistikler konusunda gerekli iyileştirmelerin yapılabilmesine yönelik çalışmalar takip edildiği ve gerek şifahi gerekse de resmi kanallarla TÜİK'e ulusal ve kurumsal ihtiyaçların iletildiği,

KOBİ istatistiklerinin iyileştirilmesi sürecini sürdürülebilir kılmak amacıyla, KOBİ istatistiklerinin 2015-2018 KSEP kapsamına dâhil edildiği ve TÜİK tarafından yayımlanan KOBİ istatistiklerinin kapsamının genişletileceği ve AB KOBİ istatistiklerine uyumun artırılacağı,

TÜİK tarafından oluşturulacak KOBİ istatistiklerinin, KOBİ Tanımı Yönetmeliğinde yer alan kriterlere uygun olarak üretilmesine yönelik KOSGEB ile TÜİK, GTB ve Gelir İdaresi Başkanlığı arasında ortaklık bilgisi, çalışan sayısı ve mali rakamların temini hususunda hâlihazırda çalışmalar yürütüldüğü ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında özetle; kurumun hiçbir zaman resmi istatistik yayımlanmasından sorumlu bir kuruluş olmadığı, bu görevin TÜİK'e ait olduğu, TÜİK'e ulusal ve kurumsal ihtiyaçların iletildiği belirtilmişse de, KOSGEB, küçük ve orta ölçekli işletmelere işlerini geliştirmeleri için hibe ve kredi destekleri veren bir kurumdur. Böylesine önemli işlevi ifa eden bir kurumun desteklerini sağlıklı verilere dayandırması gerekmektedir.

TÜİK tarafından oluşturulacak KOBİ istatistiklerinin, KOBİ Tanımı Yönetmeliği'nde yer alan kriterlere uygun olarak üretilmesine yönelik KOSGEB ile TÜİK, GTB ve Gelir İdaresi Başkanlığı arasında ortaklık bilgisi, çalışan sayısı ve mali rakamların temini hususunda hâlihazırda çalışmalar yürütüldüğü ifade edilmişse de; buna ilişkin kanıtlayıcı belge sunulmamıştır.

Çalışan sayısı bilgisinin yanında net satış hâsılatı veya bilanço değerlerini de içeren sağlıklı KOBİ verisinin üretilmesi için KOSGEB koordinasyonunda KOBİ'lere yönelik ihtiyaç duyulan temel verilerin neler olduğunun tespiti yapılmalı ve sonrasında bu verilerin TÜİK tarafından üretilerek paylaşılması gerekmektedir. KOBİ'lere yönelik temel sorumluluk taşıyan KOSGEB tarafından, bu eksikliklerin giderilmesine yönelik gerekli adımların atılması

gerektiği değerlendirilmektedir.

2016 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da bu husus bulgu konusu yapılarak TBMM'nin bilgisine sunulmuş ancak 2017 yılında da bu konuda Kurumun attığı adımlar olumlu değerlendirilse de sorunların çözümü açısından yeterli olmamıştır.

BULGU 4: KOSGEB Desteklerinin Etkin Bir İzleme ve Etki Değerlendirmesine Tabi Tutulmaması

KOSGEB Destek Programları Yönetmeliği'nin 5'inci maddesine göre, ekonomik ve sosyal politikalar çerçevesinde KOBİ'lere sağlanan desteklerin aşağıda sıralanan birtakım temel amaçları bulunmaktadır;

- Ulusal ve uluslararası alanda rekabet edilebilirliğin sağlanması ve artırılması,
- Sanayi entegrasyon sürecinin ekonomik gelişmelere uygun hale getirilmesi ve geliştirilmesi,
- İhracat toplamı içerisinde nitelik ve niceliksel olarak pay artışı sağlanması,
- Araştırma-geliştirme, yenilik ve işbirliği faaliyetlerini desteklenmesi,
- Girişimcilik kültürünü geliştirilmesi,
- İstihdam yaratılması,
- Kurumsallaşma ve markalaşma sağlanması.

Yukarıda sıralanan amaçlara hangi oranda ulaşıp ulaşılmadığının tespit edilebilmesi için destek verilen program, proje ve faaliyetlerin; hane halkı, işletmeler/kurumlar, çevre ve ekonomi üzerindeki olumlu veya olumsuz etkilerinin önceden tespit edilen amaçlar doğrultusunda oluşturulan sistematik verilerle izlenip değerlendirilmesi gerekmektedir.

15.06.2010 tarih ve 27612 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Destek Programları Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesinde; "*Destek programları, program ve/veya işletme esaslı olarak izlenir, programların ülke ekonomisi ve işletmelere etkileri ve sonuçları değerlendirilir. İzleme ve değerlendirmeler, Başkanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda ilgili KOSGEB personeli tarafından ve/veya hizmet alımı yolu ile yapılır.*" denilmek suretiyle izleme ve değerlendirmenin mutlak bir faaliyet olarak yapılması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Yönetmelik'te geçen hüküm doğrultusunda, destek programlarına ait uygulama esasları içerisinde "İzleme" başlığına yer verilerek, destek modellerinin her biri için izleme sürecinde

kullanılmak üzere formlar oluşturulmuştur.

Bu formlar, mevcut durumda destek izleme ve değerlendirme sisteminin temel kaynaklarıdır. Bunlar içerisinde yer alan göstergeler üzerinden işletme bazında destek başlangıç ve izleme dönemindeki birtakım verilerin kıyaslanması amaçlanmaktadır. Formların incelenmesi neticesinde, bunlar içerisinde yer alan sınırlı sayıdaki gösterge/verinin etkin bir izleme ve değerlendirmeye imkan veremeyeceği anlaşılmıştır. Ayrıca söz konusu verilerin kullanımı yoluyla, desteklerin işletmelere sağladığı katkı yada etki düzeyinin değerlendirilmesinin yapılamayacağı düşünülmektedir. Bir başka ifade ile mevcut izleme sürecinde kullanılan formlarda yer alan gerçekleşme sonuçlarının hangi oranda işletmenin öz kaynak kullanımı yoluyla finanse edilerek sağlandığı veya destek özelinde ortaya çıktığının tespitinin yapılması mümkün değildir.

Diğer taraftan Kurum tarafından bugüne kadar program esaslı bir etki değerlendirmesi yapılmamıştır. Kaldı ki bu yönde bir çalışma yapılacak olsa bile, destek modelleri bazında amaç ve göstergelerin tespit edilmemiş olması sebebiyle destek programı ya da programlarının vatandaşlar, ülke ekonomisi ve işletmeler üzerindeki etki ve sonuçlarının değerlendirilmesi mümkün değildir. Ayrıca Kurum bünyesinde etki değerlendirmesine ait görev ve sorumlulukların kim ya da hangi birimde olduğuna dair bir belirleme yapılmamış, bir takım pilot etki değerlendirme çalışmaları başlangıç aşamasında devam ettirilmektedir.

İzleme ve değerlendirme mekanizmasındaki eksikliklere, KOSGEB 2011-2015 dönemi Stratejik Planı'nda yer verildiği gibi, 2016-2020 dönemi Stratejik Planı'nda da “zayıf yan” olarak “Program Değerlendirme Sisteminin Olmaması” şeklinde yer almıştır. 2015 yılında bu eksiklik Sayıştay tarafından izlenecek husus olarak 2016 yılında ise Sayıştay Denetim Raporunda yer alarak TBMM'ye bildirilmiş bu eksiklik tam olarak giderilememiştir.

Söz konusu eksikliklerin giderilmesine yönelik olarak, KOSGEB organizasyon yapısı içerisinde etki değerlendirilmesinden sorumlu birim görevlendirmesi yapılarak ilgili diğer birimlerin işbirliği ile destek programları bazında amaçlar gözden geçirilmelidir. Tespit edilen amaçlara göre her bir program için mantıksal süreç modelleri (programın amacı, girdileri, çıktıları, sonuçları) oluşturulmalı, tespit edilen göstergeler üzerinden amaca uygunluk kontrol, ölçüm ve değerlendirmeleri yapılmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; özetle; “KOSGEB Organlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı” hazırlandığı, söz konusu taslağın 19 uncu maddesi ile Bilgi Yönetimi ve Karar Destek Dairesi Başkanlığının görevleri yeniden belirlendiği, İzleme, Değerlendirme ve Analiz Müdürlüğü olarak 3 müdürlük biçimde örgütleneceği ve değerlendirme konusunda yetkilendirileceği, ayrıca 2018 de planlanan destek modelleri için mantıksal model çalışmaları başlatıldığı ve halihazırda devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında Bilgi Yönetimi ve Karar Destek Dairesi Başkanlığının görevlerinin yeniden belirlenerek İzleme, Değerlendirme ve Analiz Müdürlüğü olarak 3 müdürlük biçimde örgütleneceği ve buna ilişkin yönetmelik taslağı hazırlandığı ve 2018 de planlanan destek modelleri için mantıksal model çalışmaları başlatıldığı ifade edilmişse de; yönetmelik taslağı yürürlüğe konulmamıştır. Ayrıca 2018 de planlanan destek modelleri için mantıksal model çalışmaları başlatıldığına ilişkin herhangi kanıtlayıcı bir belge gönderilmemiştir.

KOSGEB desteklerinin etkin bir izleme ve etki değerlemesine tabi tutulması kamu kaynaklarının kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlaması açısından önem arz etmektedir.

2015 yılında bu eksiklik Sayıştay tarafından izlenecek husus olarak Kuruma bildirilmiş, 2016 yılında Sayıştay Denetim Raporunda da bu husus bulgu konusu yapılarak TBMM'nin bilgisine sunulmuştur. 2017 yılında Kurumun da kabul ettiği bu eksiklik tam olarak giderilememiştir.

BULGU 5: KOSGEB Kredi Faiz Destek Sürecinde Yaşanacak Uygunsuzluk Durumlarını İçeren Detaylı Bir Düzenleme Olmaması

İşletmeler, girişimciler, meslek kuruluşları, işletici kuruluşlar ve hizmet sağlayıcıların destekleme mevzuatına, sözleşme, protokol ve taahhütname hükümleri ile ceza mevzuatına aykırı durumlarının tespiti durumunda yapılacak işlemler detaylı olarak KOSGEB Uygunsuzluk Yönergesi'nde belirlenmiştir. Bu Yönerge destek sürecinde oluşması muhtemel uygunsuzluk durumlarında yapılacak idari ve hukuki düzenlemeleri içermektedir. Yönerge'de “Uygunsuzluk” durumu “giderilmesi mümkün olmayan uygunsuzluk” ve “Giderilmesi

mümkün olan uygunsuzluk” olarak ele alınmış ve hangi durumda nasıl bir süreç izleneceği detaylı şekilde düzenlenmiştir.

Ancak, KOSGEB Uygunsuzluk Yönergesi KOSGEB Destek Programları Yönetmeliği'ne istinaden verilen desteklerle sınırlıdır. Oysa bu Yönetmelik kapsamında olmayan fakat Kurum tarafından verilen “Kredi faiz destekleri” de mevcuttur.

Kredi faiz destek sürecinin amaç ve işleyişi diğer destek programlarından farklı olduğu için ayrı bir yönetmelik içinde düzenlenmiş olsa da, bu destek türünde de gerek yararlanıcı gerekse ilgili bankadan kaynaklı çeşitli uygunsuzluk durumları oluşabilecektir.

KOSGEB KOBİ Kredi Faiz Desteği Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde, desteğin kullanımında ilgili mevzuata aykırılık tespit edilmesi halinde yapılacak işlemler aşağıdaki şekilde yer almıştır:

“(1) Desteklere ilişkin olarak; ilgili mevzuat hükümlerine aykırı kullanımların tespiti halinde yürürlükteki mevzuat dahilinde Kredi Faiz Desteği iptal edilerek işletmelerin ve girişimcilerin yeni destek başvuruları uyuşmazlık bitene kadar kabul edilmez. Bu takdirde destek verilmiş ise KOSGEB'in desteğe ilişkin kredi faiz alacağı yasal faizi ile birlikte KOSGEB tarafından hiçbir ihbar ve ihtara gerek kalmaksızın işletmelerden ve girişimcilerden tahsil edilir. Uyuşmazlık sona erdiğinde ve işletmenin ve girişimcinin müracaatı halinde yeni desteklerden yararlanma hakkı devam eder.

(2) Borcun vadesinde ödenmemesi durumundaki haller, bankalarla yapılacak protokollerle düzenlenir.”

Her ne kadar KOSGEB KOBİ Kredi Faiz Desteği Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde desteğin kullanımında ilgili mevzuata aykırılık tespit edilmesi halinde yapılacak işlemler düzenlenmiş olsa da, bu düzenleme olası uygunsuzluk durumları ve süreç yönetimi açısından yeterli değildir. Oysa diğer destek programları için düzenlenen Uygunsuzluk Yönergesinde uygunsuzluğun nasıl tespit edileceği, bu konudaki yetki kullanımının nasıl olduğu, gerçekleştirilecek işlemlerin neleri kapsadığı, muhasebe kayıtlarına nasıl alınacağı, uygunsuzluk ve uyuşmazlıktan doğan alacakların tebliği, takibi ve taksitlendirilmesinin nasıl olacağı, alacağı uygulanacak faize ilişkin uygulamalar, hangi durumlarda ve nasıl hukuki işlem başlatılacağı, uygunsuzluk durumunun nasıl ortadan kalkacağı ve ne tür işlemler yapılacağı gibi hususlar detaylı olarak düzenlenmiştir. Bu husus 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporuna konu

edilerek TBMM'nin bilgisine sunulmuştur.

Kredi faiz destek sürecinde yaşanabilecek olası uygunsuzluk durumlarının tespit edilerek, izlenecek idari ve hukuki sürece yönelik tüm düzenlemelerin Uygunsuzluk Yönergesi kapsamında ele alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle; kredi faiz desteğinin, KOSGEB Uygunsuzluk Yönergesi kapsamına alınması yönünde çalışmaların devam ettiği, Yeni Kredi Faiz Desteği Modelinin bu yönde kurgulandığı ve ilgili mevzuatın buna göre düzenlendiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında yeni kredi faiz desteği modelinin ve ilgili mevzuatın bulguda yer alan öneriler doğrultusunda düzenlendiği ifade edilmişse de; kredi faiz desteği KOSGEB Uygunsuzluk Yönergesi kapsamına alınmamıştır.

Kredi faiz desteğine ilişkin uygunsuzluk oluştuğunda bunun nasıl tespit edileceği, bu konudaki yetki kullanımının nasıl olduğu, gerçekleştirilecek işlemlerin neleri kapsadığı, alacağın tebliği, takibi ve taksitlendirilmesinin nasıl olacağı, hangi durumlarda ve nasıl hukuki işlem başlatılacağı, uygunsuzluk durumunun nasıl ortadan kalkacağı ve ne tür işlemler yapılacağı gibi hususların detaylı olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

Kredi faiz destek sürecinde yaşanabilecek olası uygunsuzluk durumlarının tespit edilerek, izlenecek idari ve hukuki sürece yönelik tüm düzenlemelerin Uygunsuzluk Yönergesi kapsamında ele alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

2016 yılı Sayıştay Denetim Raporlarında bu husus bulgu konusu yapılarak TBMM'nin bilgisine sunulmuştur.

BULGU 6: KOSGEB Müdürlüklerinde İş Yükü Dikkate Alınmadan Uzman ve Uzman Yardımcılarının Görevlendirilmesi

3624 sayılı KOSGEB Kanunu'nun 11'inci maddesinde, Başkan ve Başkan Yardımcısı dışındaki personelin Başkan tarafından atanacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun'un 13'üncü maddesinin ikinci fıkrası ise KOSGEB personelinin tabi olacakları idari, sosyal ve ücret hükümlerinin Başkanlığın hazırlayıp İcra Komitesi'nin onayı ile yürürlüğe konacak yönetmelik ile düzenleneceğini belirtmiştir. Bu doğrultuda KOSGEB personelinin atama, görevlendirme ve yer değişiklikleri başta KOSGEB İnsan Kaynakları Yönetmeliği olmak üzere mer'î KOSGEB mevzuatı kapsamında Başkan tarafından yapılmaktadır. KOSGEB taşra teşkilatı, 81 ilde faaliyet gösteren 90 müdürlükten oluşmaktadır. Başkanlık emrinde görev

yapan toplam 653 uzman/uzman yardımcısı personelin 496'si taşra teşkilatında görev yapmaktadır.

KOSGEB müdürlüklerinde görevli uzman ve uzman yardımcısı sayıları ile 2017 yılında destek alan KOBİ sayısı ve bu KOBİ'ler için düzenlenen ödeme oluru dikkate alındığında, uzman/uzman yardımcısı başına düşen KOBİ ve ödeme oluru sayısında önemli farklılık olduğu görülmektedir.

Aşağıdaki tablo, iş yükünü tespit için temel kriterlerden birisi olan kişi başına bir yılda düşen ödeme oluru sayısına göre düzenlenmiş olup, sıralama iş yükü en yüksek olan müdürlüklerden en düşük olan müdürlüğe doğru yapılmıştır. Görüldüğü üzere, bazı müdürlüklerde ciddi uzman/uzman yardımcısı fazlalığı olduğu, bazı müdürlüklerde ise iş yüküne göre uzman/uzman yardımcısı sayısının son derece yetersiz olduğu görülmektedir. Bu tespitlere 2015 ve 2016 yılı raporlarında yer verilmiş ve konu Sayıştay tarafından "İzleme" ye alınmasına rağmen sorun halen giderilememiştir.

Personel dağılımındaki mevcut dengesizliğin, uzman/uzman yardımcısı sayısının iş yüküne göre yetersiz olduğu müdürlüklerde işlerin yürütülmesi yönünden olumsuzluklara neden olabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla bu durum, etkin bir iç kontrol riskini beraberinde getirmektedir.

KOSGEB'e verilen görevlerin etkin şekilde yürütülmesini teminen gerek KOSGEB Başkanlığında gerekse taşra teşkilatında gerekli kadro ihtiyacının tespit edilerek norm kadro uygulamasının hayata geçirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Tablo 3: KOSGEB Müdürlük Personeli İş Yükü

KOSGEB Müdürlüğü Adı	Uzman/ Uzman Yrd.	Destek Veren Uzman/Uzm. Yrd.	Destek Veren Kişi Başına Düşen Ödeme Oluru Sayısı	Destek Verilen Firma Sayısı	Destek Veren Kişi Başına Düşen Aktif Firma Sayısı
AĞRI MÜDÜRLÜĞÜ	0	1	258	114	3263
BURSA ULUDAĞ MÜDÜRLÜĞÜ	0	1	499	186	0

ADANA MÜDÜRLÜĞÜ	9	8	660	1654	33551
ADIYAMAN MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	341	162	5930
AFYONKARAHİSAR MÜDÜRLÜĞÜ	2	3	390	373	10707
AKSARAY MÜDÜRLÜĞÜ	3	3	315	301	6675
AMASYA MÜDÜRLÜĞÜ	4	4	404	359	6651
ANKARA ÇANKAYA MÜDÜRLÜĞÜ	16	12	292	918	34267
ANKARA OSTİM MÜDÜRLÜĞÜ	32	23	409	2024	24847
ANKARA SİNCAN MÜDÜRLÜĞÜ	19	15	193	840	13671
ANKARA SİTELER MÜDÜRLÜĞÜ	31	22	154	918	32179
ANTALYA MÜDÜRLÜĞÜ	11	10	336	1117	55434
ARDAHAN MÜDÜRLÜĞÜ	1	2	162	96	1277
ARTVİN MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	472	121	3225
AYDIN MÜDÜRLÜĞÜ	5	4	285	442	18829
BALIKESİR MÜDÜRLÜĞÜ	4	5	469	716	21141
BARTIN MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	291	183	3525
BATMAN MÜDÜRLÜĞÜ	2	1	664	215	4412
BAYBURT MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	246	132	970
BİLECİK MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	651	157	3047
BİNGÖL MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	854	248	2714
BİTLİS MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	717	177	4496
BOLU MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	425	225	5962
BURDUR MÜDÜRLÜĞÜ	3	3	345	308	6413
BURSA MÜDÜRLÜĞÜ	18	13	616	2886	58484
ÇANAKKALE MÜDÜRLÜĞÜ	5	5	306	373	9608
ÇANKIRI MÜDÜRLÜĞÜ	1	2	233	98	2712
ÇORUM MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	650	337	11313
DENİZLİ MÜDÜRLÜĞÜ	8	9	400	1116	24054
DİYARBAKIR MÜDÜRLÜĞÜ	5	5	427	744	13428
DÜZCE MÜDÜRLÜĞÜ	2	4	306	446	8150
EDİRNE MÜDÜRLÜĞÜ	1	2	399	204	9110
ELAZIĞ MÜDÜRLÜĞÜ	4	4	412	478	9429
ERZİNCAN MÜDÜRLÜĞÜ	1	2	352	212	3472
ERZURUM MÜDÜRLÜĞÜ	3	3	552	482	8030
ESKİŞEHİR MÜDÜRLÜĞÜ	12	12	277	888	15057
GAZİANTEP MÜDÜRLÜĞÜ	7	9	380	1154	23842
GİRESUN MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	225	129	5836
GÜMÜŞHANE MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	376	94	2309
HAKKARİ MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	277	75	1471
HATAY MÜDÜRLÜĞÜ	4	5	250	462	17053
İĞDIR MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	283	85	1447
İSPARTA MÜDÜRLÜĞÜ	3	3	433	394	8934
İSTANBUL ANADOLU YAKASI MÜDÜRLÜĞÜ	19	20	471	3206	87921
İSTANBUL BOĞAZIÇI MÜDÜRLÜĞÜ	10	11	602	1725	45838
İSTANBUL HALIÇ MÜDÜRLÜĞÜ	14	11	357	1505	55860

İSTANBUL İKİTELLİ MÜDÜRLÜĞÜ	24	23	334	2817	77636
İZMİR GÜNEY MÜDÜRLÜĞÜ	11	11	639	1842	43386
İZMİR KUZEY MÜDÜRLÜĞÜ	12	12	388	1361	44331
KAHRAMANMARAŞ MÜDÜRLÜĞÜ	7	8	359	951	15700
KARABÜK MÜDÜRLÜĞÜ	3	3	400	284	4229
KARAMAN MÜDÜRLÜĞÜ	1	2	576	316	6080
KARS MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	821	197	2294
KASTAMONU MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	342	159	6317
KAYSERİ MÜDÜRLÜĞÜ	9	8	659	1439	24135
KİLİS MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	172	60	2728
KIRIKKALE MÜDÜRLÜĞÜ	1	2	363	216	4471
KIRKLARELİ MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	336	171	6879
KIRŞEHİR MÜDÜRLÜĞÜ	1	2	469	241	3899
KOCAELİ MÜDÜRLÜĞÜ	4	5	288	467	17770
KOCAELİ OSB MÜDÜRLÜĞÜ	6	7	350	639	10113
KONYA MÜDÜRLÜĞÜ	15	15	346	1705	37473
KÜTAHYA MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	503	269	9211
MALATYA MÜDÜRLÜĞÜ	5	5	536	668	11648
MANİSA MÜDÜRLÜĞÜ	5	6	379	556	25285
MARDİN MÜDÜRLÜĞÜ	3	2	1484	868	5215
MERSİN MÜDÜRLÜĞÜ	11	12	457	1431	28849
MUĞLA MÜDÜRLÜĞÜ	6	6	381	808	23597
MUŞ MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	423	177	2516
NEVŞEHİR MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	485	261	7241
NİĞDE MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	732	300	5076
ORDU MÜDÜRLÜĞÜ	3	4	454	569	10318
OSMANİYE MÜDÜRLÜĞÜ	2	3	488	438	5913
RİZE MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	255	83	6075
SAKARYA MÜDÜRLÜĞÜ	5	5	623	918	17946
SAMSUN MÜDÜRLÜĞÜ	8	8	587	958	22971
ŞANLIURFA MÜDÜRLÜĞÜ	3	4	460	614	11732
SİİRT MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	270	181	2035
SİNOP MÜDÜRLÜĞÜ	3	3	448	292	3875
ŞIRNAK MÜDÜRLÜĞÜ	1	1	246	99	3051
SİVAS MÜDÜRLÜĞÜ	3	3	447	348	9386
TEKİRDAĞ MÜDÜRLÜĞÜ	5	5	549	727	16905
TOKAT MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	492	361	8574
TRABZON MÜDÜRLÜĞÜ	6	7	447	742	14736
TUNCELİ MÜDÜRLÜĞÜ	1	2	134	78	1603
UŞAK MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	895	427	7297
VAN MÜDÜRLÜĞÜ	3	4	633	673	14013
YALOVA MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	305	209	5248
YOZGAT MÜDÜRLÜĞÜ	2	2	676	338	7417
ZONGULDAK MÜDÜRLÜĞÜ	3	4	416	408	11466

Kamu idaresi cevabında; özetle; KOSGEB İcra Komitesi'nin 05/05/2010 tarihli ve 2010/05 no.'lu kararı ile KOSGEB Müdürlüklerinin insan kaynağı ihtiyacının giderilebilmesini teminen, yeni açılacak her KOSGEB müdürlüğü için TÜİK verilerine göre; Girişim sayısı 10.000'in altında olan iller için KOSGEB Pozisyon Cetveline 1 Müdür, 2 KOBİ Uzman Yardımcısı ve 1 Muhasebeci; girişim sayısı 10.000-20.000 arası olan iller için KOSGEB Pozisyon Cetveline 1 Müdür, 3 KOBİ Uzman Yardımcısı ve 1 Muhasebeci; girişim sayısı 20.000 ve üstünde olan iller için KOSGEB Pozisyon Cetveline 1 Müdür, 4 KOBİ Uzman Yardımcısı ve 1 Muhasebeci pozisyonunun eklenmesinin kararlaştırıldığı; Başkanlıkta insan kaynağı planlamasının yapılmakta olduğu ve söz konusu planlama neticesinde 2013 yılı içerisinde 95 ve 2015 yılı içerisinde de 114 KOBİ Uzman Yardımcısı alımı gerçekleştirildiği;

2016 yılının ilk ve ikinci yarısında da KOBİ Uzman Yardımcısı alımı gerçekleştirilebilmek amacıyla 2015 yılı Aralık ayında Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nden Taşra Teşkilatında görev yapmak üzere 70 KOBİ Uzman Yardımcısı açıktan atama müsaadesi talebinde bulunulduğu; 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında Maliye Bakanlığı tarafından kamu kurumlarına açıktan atama müsaadesi verilmediği ve bu süreçte 43 KOBİ Uzmanı/Uzman Yardımcısının ihraç edildiği; 2016 yılında 120 KOBİ Uzman Yardımcısı alımı için Maliye Bakanlığı tarafından müsaade verilmediği; 2017 yılı için ise 60 KOBİ Uzman Yardımcısı alımı için açıktan atama müsaadesi alınabildiği;

60 KOBİ Uzman Yardımcısı alımı sınavının yapılabilmesi için Başbakanlığın 06/03/2014 tarih ve 1732 sayılı Kariyer Meslek Personeli konulu 2014/2 No'lu Genelgesi uyarınca müsaade istendiği fakat müsaadenin 40 KOBİ Uzman Yardımcısı alımı için verilerek yapılan sınav neticesinde 38 KOBİ Uzman Yardımcısı alımının gerçekleştirildiği; daha sonra Başbakanlığa yazı yazılarak müsaadesi verilmeyen 21 KOBİ Uzman Yardımcısı için yeniden müsaade istendiği ve ayrıca Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nden tekrar 80 KOBİ Uzman Yardımcısı için açıktan atama müsaadesi talebinde bulunulduğu belirtilmiş ve yukarıda belirtilen söz konusu müsaadelerin verilmesi halinde hızlı bir şekilde KOBİ Uzman Yardımcısı alım sınavı yapılacağı ve bundan sonraki planlamalarda TÜİK ve GİB verileri birlikte değerlendirilerek görevlendirmelerin buna göre yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafında verilen cevapta, “KOSGEB İcra Komitesi'nin 05/05/2010 tarihli ve 2010/05 no.'lu kararı ile KOSGEB müdürlüklerinin insan kaynağı ihtiyacının giderilebilmesini teminen, yeni açılacak her KOSGEB müdürlüğü için TÜİK verilerine göre pozisyon ekleneceğinin kararlaştırıldığı” ifade edilmekle birlikte bulguda

eleştiri konusu yapılan husus, personel sayısının yetersizliği olmayıp mevcut uzman ve uzman yardımcılarının KOSGEB müdürlükleri arasında etkin dağılımının sağlanmamasıdır.

İcra Komitesi kararı göz önünde bulundurularak birtakım kriterlere göre insan kaynağı planlaması yapıldığı ve Maliye Bakanlığı'ndan açıktan atama müsaadesi geldiği zaman hızlı bir şekilde taşra teşkilatındaki iş yoğunluğunu gidermek amacıyla KOBİ Uzman Yardımcısı alımı gerçekleştirileceği belirtilmişse de; 2015 ve 2016 yılı Sayıştay Denetim Raporları'nda İzlenecek Hususlar bölümünde yer alan tespit ile personel sayısının niceliği değil personel dağılımındaki mevcut dengesizlik vurgulanmaktadır.

Önemli bir kamu kaynağı olarak değerlendirilebilecek insan kaynağının parasal kaynak gibi etkili ve ekonomik olarak kullanılmasına özen göstermek kamusal yönetim sorumluluğudur. Personel dağılımındaki mevcut dengesizliğin, uzman/uzman yardımcısı sayısının iş yüküne göre yetersiz olduğu müdürlüklerde işlerin yürütülmesi yönünden olumsuzluklara neden olduğu yerinde yapılan denetimlerde görülmüştür. Bu olumsuz tablo, iç kontrol riskini beraberinde getirmektedir. Bu kapsamda KOSGEB bünyesindeki mevcut uzman ve uzman yardımcısı sayısı dikkate alınarak etkin bir planlama yapılmalıdır.

8. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI****KOSGEB 31.12.2017 TARİHLİ AYRINTILI BİLANÇOSU**

AKTİF HESAPLAR			PASİF HESAPLAR		
	2017 YILI			2017 YILI	
1	DÖNEN VARLIKLAR	697.212.405,42	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	523.296.735,75
10	Hazır Değerler	133.171.388,94	32	Faaliyet Borçları	4.865.046,79
102	Bankalar Hesabı	125.506.701,32	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	4.865.046,79
104	Proje Özel Hesabı	7.648.856,36	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	5.595.484,65
105	Döviz Hesabı	4.406,40	330	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	278.329,97
108	Diğer Hazır Değerler Hesabı	11.424,86	333	Emanetler Hesabı	5.317.154,68
12	Faaliyet Alacakları	464.464.985,22	36	Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	140.867,04
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	459.538.338,95	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	138.811,65
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	4.926.646,27	362	Fonlar Veya Diğer K.İdareleri Adına Yap.Tahs.Hes.	2.055,39
13	Kurum Alacakları	65.581.336,10	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	512.695.337,27
132	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı	65.581.336,10	381	Gider Tahakkukları Hesabı	512.695.337,27
137	Takipteki Kurum Alacakları Hesabı	1.373.679,97	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	525.425.706,14
138	Takipteki Kurum Alacakları Karşılığı Hesabı (-)	-1.373.679,97	47	Borç ve Gider Karşılıkları	12.730.270,92
14	Diğer Alacakları	23.096.629,33	472	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	12.730.270,92
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	23.096.629,33	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	512.695.435,22
15	Stoklar	567.570,42	480	Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı	98,00
150	İlk Madde ve Malzeme Hesabı	567.570,42	481	Gider Tahakkukları Hesabı	512.695.337,22
16	Ön Ödemeler	4.883.410,07	5	ÖZKAYNAKLAR	300.204.957,16
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	4.883.410,07	50	Net Değer Hesabı	383.763.301,64
18	Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	553.006,04	500	Net Değer Hesabı	383.763.301,64
181	Gelir Tahakkukları	553.006,04	51	Değer Hareketleri Hesabı	558,51
19	Diğer Dönen Varlıklar	4.894.079,30	519	Değer Hareketleri Sonuç Hesabı	558,51

190	Devreden KDV Hesabı	4.894.079,30	57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	2.082.636.015,80
2	DURAN VARLIKLAR	651.714.993,63	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	2.082.636.015,80
22	Faaliyet Alacakları	436.035,05	58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-1.363.822.183,22
226	Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	436.035,05	580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)	-1.363.822.183,22
23	Kurum Alacakları	127.590.685,56	59	Dönem Faaliyet Sonuçları	-802.372.735,57
232	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı	126.798.711,12	591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı(-)	-802.372.735,57
239	Diğer Kurum Alacakları Hesabı	791.974,44		PASİF TOPLAMI	1.348.927.399,05
24	Mali Duran Varlıklar	319.500.195,83			
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabı	460.331.635,83			
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluş.Yatırılan Sermaye Hes.	81.750.000,00			
247	Sermaye Taahhütleri Hesabı (-)	-222.581.440,00			
25	Maddi Duran Varlıklar	204.085.018,90			
250	Arazi ve Arsalar Hesabı	123.630.922,09			
252	Binalar Hesabı	38.509.540,45			
253	Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	19.278.933,26			
254	Taşıtlar Hesabı	1.382.496,13			
255	Demirbaşlar Hesabı	23.512.901,21			
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-44.777.160,29			
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	42.547.386,05			
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	103.058,29			
260	Haklar Hesabı	2.834.021,47			
264	Özel Maliyetler Hesabı	12.110.382,46			
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-14.841.345,64			
29	Diğer Duran Varlıklar	0,00			
294	Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Mad.D.V.Hesabı	193.224,01			
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-193.224,01			
	AKTİF TOPLAMI	1.348.927.399,05			

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU (GELİR/GİDER)

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630		Giderler Hesabı	2.850.607.451,28	600		Gelirler Hesabı	2.048.234.715,71
630	01	Personel Giderleri	106.466.715,01	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.013.449,94
630	02	Sosyal Güvenlik Kur. Devlet Prim Gid.	10.506.742,78	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.852.225.000,85
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	61.924.937,26	600	05	Diğer Gelirler	98.304.312,04
630	05	Cari Transferler	2.638.024.286,02	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	94.408.939,18
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	19.886.279,69	600	15	Konusu Kalmayan Karşılık Gelirleri	1.283.013,70
630	12	Gelirlerin Red ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	639.148,38			NET GELİR TOPLAMI	2.048.234.715,71
630	13	Amortisman Giderleri	9.453.542,59				
630	14	İLK MADDE ve MALZEME GİDERLERİ	1.428.179,95				
630	15	Karşılık Giderleri	1.230.449,33				
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	14.815,41				
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	1.006.975,01				
630	99	Diğer Giderler	25.379,85				
		GİDERLER TOPLAMI	2.850.607.451,28				
GİDERLER TOPLAMI(A)		2.850.607.451,28					
GELİRLER TOPLAMI(B)		2.048.234.715,71					
İNDİRİM; İADE; İSKONTO TOPLAMI(C)		0					
		NET GELİR (D=B-C)		2.048.234.715,71	FAALİYET SONUCU (D-A)		-802.372.735,57